

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

20 iunie 2018

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președinte

Nicolae Gordilă,

Judecători

Iurie Diaconu, Elena Covalenco,

a examinat, în camera de consiliu, fără citarea părților, admisibilitatea în principiu a recursului ordinar, declarat de procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Dorina Tăut, împotriva sentinței Judecătoriei Ungheni din 21 decembrie 2017 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 20 martie 2018, în privința inculpatului

*Mițul Maxim XXXX, născut la
XX XXXX XXXX în s. XXXXX, r-nul XXXXX, locuitor
al s. XXXXX, r-nul XXXXX, cetățean al R. Moldova, fără
antecedente penale.*

	<i>Termenul de examinare</i>
<i>instanța de fond:</i>	<i>07.09.2017 – 20.07.2017,</i>
<i>instanța de apel:</i>	<i>30.01.2018 – 20.03.2018,</i>
<i>instanța de recurs:</i>	<i>11.05.2018 – 20.06.2018.</i>

Asupra recursului menționat, Colegiul penal,

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Ungheni din 21 decembrie 2017, cazul fiind judecat conform prescripțiilor prevăzute la art. 364¹ Cod de procedură penală, Mițul Maxim a fost condamnat în baza art. 287 alin. (3) Cod penal la 3 ani și 6 luni închisoare.

Conform art. 90 Cod penal, executarea pedepsei aplicate i-a fost suspendată condiționat, pe un termen de probațiune de 3 ani.

De la inculpat s-a încasat în beneficiul lui Viorel Hîncu prejudiciul material și moral în sumă totală de 6500 lei.

2. Instanța de fond a constatat că la 02 august 2017, orele 23:00, inculpatul Mițul Maxim, aflându-se în stradă, în s. Ciutești, r-nul Nisporeni, intenționat, în loc public, demonstrând o lipsă evidentă de respect față de societate și normele etice general acceptate, încălcând grosolan ordinea publică, realizând caracterul și gradul prejudiciabil al acțiunilor sale, fiind conștient de consecințele ce pot surveni, însoțită de aplicarea violenței, printr-o obrăznicie deosebită, din intenții huliganice i-a aplicat câteva lovituri cu un obiect ascuțit tăios (cuțit) în regiunea toracică pe stânga și spate lui Hîncu Viorel, locuitor al s. XXXX, r-nul XXXX, cauzându-i conform raportului de expertiză nr. 120 „D” din data de 18 august 2017 sub formă plăgi și excoriații pe trunchi, care au cauzat dereglarea sănătății de scurtă durată, ce se califică ca vătămări corporale ușoare.

Instanța a reținut că inculpatul a recunoscut vina, solicitând examinarea cauzei în baza probelor administrate în faza de urmărire penală, că aceste probe dovedesc vinovăția lui și i-a încadrat acțiunile în baza art. 287 alin. (3) Cod penal, ca huliganismul, adică acțiunile intenționate care încalcă grosolan ordinea publică, *exprimate prin o vădită lipsă de respect față de societate*, însoțite de aplicarea violenței asupra persoanei, *cu o deosebită obrăznicie, acțiuni săvârșite de două persoane*, cu aplicarea unui obiect pentru vătămarea integrității corporale sau sănătății.

La stabilirea pedepsei, instanța de judecată a ținut cont de prevederile art. 7, 75 Cod penal și art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală.

Instanța a conchis că acțiunea civilă înaintată de acuzare privind încasarea cheltuielilor de judecată în sumă de 508 lei, urmează a fi respinsă ca neîntemeiată.

Or, conform art. 143 alin (1) Cod de procedură penală, expertiza se dispune și se efectuează în mod obligatoriu pentru constatarea circumstanțelor enumerate în aliniatul nominalizat, inclusiv și în cazul când prin alte probe nu poate fi stabilit adevărul în cauză.

Potrivit art. 143 alin. (2) Cod de procedură penală, plata expertizelor judiciare efectuate în cazurile prevăzute la alin. (1) se face din contul bugetului de stat.

Astfel, în cazurile când expertiza a fost dispusă de către organul de urmărire penală sau de către instanța de judecată la solicitarea acuzării, plățile necesare pentru efectuarea expertizei vor fi achitate din contul mijloacelor bănești a bugetului de stat.

3. Procurorul în Procuratura r-nului Nisporeni, Gheorghe Caragia, a declarat apel, solicitând casarea parțială a sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care să fie încasate de la inculpat cheltuielile pentru efectuarea expertizei medico-legale în mărime de 508 lei.

Apelantul a invocat că potrivit art. 227 Cod de procedură penală, cheltuieli judiciare sunt cheltuielile suportate pentru asigurarea bunei desfășurări a procesului penal. Totodată, conform art. 229 Cod de procedură penală, cheltuielile judiciare sunt suportate de condamnat sau sunt trecute în contul statului. Instanța de judecată poate obliga condamnatul să recupereze cheltuielile judiciare.

4. Potrivit deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 16 ianuarie 2018, apelul a fost respins ca nefondat.

Instanța de apel a reținut că conform art. 143 Cod de procedură penală, expertiza se dispune și se efectuează, în mod obligatoriu, pentru constatarea gradului de gravitate și a caracterului vătămărilor integrității corporale.

Totodată, potrivit art. 227 alin. (3) CPP, cheltuielile judiciare se plătesc din sumele alocate de stat dacă legea nu prevede altă modalitate.

La fel, conform art. 228 alin. (4) CPP, expertul, specialistul, interpretul, traducătorul au dreptul la recompensă pentru executarea obligațiilor, afară de cazurile când le-au executat în cadrul unei însărcinări de serviciu.

Expertiza medico-legală a fost ordonată de către procuror în sensul demonstrării/calificării faptei inculpatului, pe care ultimul o regretă.

În sensul dat, cheltuielile suportate în cadrul urmăririi penale în vederea demonstrării vinovăției inculpatului în comiterea infracțiunii incriminate, reprezintă cheltuieli judiciare ce sunt achitate din bugetul statutului.

5. Procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Dorina Tăut, a declarat recurs ordinar, în care solicită casarea acestei decizii în partea neîncasării cheltuielilor judiciare, și dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Recurenta a invocat că în situația când art. 229 alin. (1) Cod de procedură penală stipulează direct că inculpatul suportă cheltuielile judiciare, soluția instanțelor judecătorești de a respinge încasarea acestor cheltuieli este neîntemeiată, or, procurorul a făcut dovada cheltuielilor suportate de stat la efectuarea expertizei judiciare nr.120 D din 18.08.2017, acestea constituind 508 lei.

Efectuarea cheltuielilor de judecată într-o cauză penală este provocată de săvârșirea infracțiunii, care evident impune desfășurarea urmăririi și a judecării cauzei pentru aplicarea legii penale celui ce a comis-o, ca urmare, cheltuielile judiciare sunt imputabile inculpatului condamnat pentru săvârșirea infracțiunii, temeiul juridic fiind fapta sa infracțională, deoarece fără săvârșirea infracțiunii astfel de cheltuieli nu ar fi avut loc.

Mai mult, prin Legea nr. 316 din 22.12.2017 (publicată în Monitorul Oficial nr.40-47/108 din 09.02.2018), alin. (2) art. 143 Cod de procedură penală a fost abrogat, prin ce se atestă intenția legiuitorului, de a pune cheltuielile judiciare în sarcina inculpatului.

În drept, recursul este fondat pe art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală - hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția.

6. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar pe baza materialului din dosarul cauzei și motivelor invocate, Colegiul penal concluzionează că acesta urmează a fi declarat inadmisibil din următoarele considerente.

Potrivit art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, inclusiv și în temeiul când hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția.

Instanța de recurs verifică doar dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

În sensul vizat și în raport cu argumentele invocate în recursul ordinar, se atestă că împrejurările menționate în partea descriptivă a hotărârilor contestate, inclusiv cele reproduse în pct. 2. și 4. din prezenta decizie, relevă în mod concludent că instanțele de fond și de apel au constatat și apreciat circumstanțele de fapt și de drept privind chestiunea cheltuielilor judiciare în strictă conformitate cu prevederile normelor de procedură penală, corect ținând cont de prevederile art. 385 alin. (1) pct. 14), 227 alin. (1) și (3), 143 alin. (1) pct. 2), alin. (2) Cod de procedură penală, care prescriu expres că la adoptarea sentinței, instanța de judecată soluționează cine și în ce proporție trebuie obligat să plătească cheltuielile judiciare, suportate pentru asigurarea bunei desfășurări a procesului penal, care se plătesc din sumele alocate de stat dacă legea nu prevede altă modalitate, expertiza se dispune și se efectuează, în mod obligatoriu, pentru constatarea gradului de gravitate și a caracterului vătămărilor integrității corporale, iar plata acestor expertize judiciare se face din contul mijloacelor bugetului de stat, instanțele just, argumentat și în limitele competenței legale statuând că, în speță, cheltuielile pentru efectuarea expertizei medico-legale a părții vătămate urmează a fi făcute din contul mijloacelor bugetului de stat, instanța de apel pronunțându-se argumentat asupra tuturor motivelor invocate în apelul acuzării în aspectul vizat.

Este și de remarcat, că recursul declarat, potrivit argumentelor invocate și reproduse în pct. 5. din prezenta decizie, este întemeiat doar pe critica modului în care instanțele au apreciat circumstanțele cauzei în latura cheltuielilor judiciare (*pct. 5. din decizie*).

Însă, pornind de la relevanțele art. 229 alin. (1) și (3), 27, 414 alin. (1) și (2) a Codului de procedură penală, instanța de judecată *poate* obliga condamnatul să recupereze cheltuielile judiciare, instanța *poate* elibera de plata cheltuielilor judiciare, total sau parțial, condamnatul, judecătorul apreciază probele în conformitate cu propria sa convingere, formată în urma cercetării tuturor probelor administrate. Instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel, și poate da o nouă apreciere probelor din dosar. Astfel, activitatea instanțelor de fond și de apel privind doar aprecierea sau reaprecierea circumstanțelor cauzei în latura cheltuielilor judiciare în alt sens decât cel pe care îl propune acuzarea este o competență și prerogativă legală a acestor instanțe, care nu constituie un temei de drept separat din numărul celor incluse în art. 427 Cod de procedură penală și, astfel, invocarea acestei chestiuni în recursurile ordinare la fel este lipsită de orice temei legal.

Mai mult, motivele invocate în respectivul recurs au constituit deja obiect de examinare în instanțele de fond și de apel, fiind oferite răspunsuri argumentate în acest sens (*pct. 2. - 5. din decizie*), iar o altă opinie asupra probelor și circumstanțelor cauzei care au fost puse la baza sentinței de condamnare, conform jurisprudenței CtEDO, nu poate servi temei pentru reexaminarea cauzei (*hotărârea din 16 ianuarie 2007, pct. 20, cazul Bujnița c. Moldovei*).

Pe lângă aceasta, conform art. 3 Cod de procedură penală, în desfășurarea procesului penal se aplică legea care este în vigoare în timpul judecării cauzei în instanța judecătorească. Legea procesuală penală poate avea efect ultraactiv, adică

dispozițiile ei, în perioada de tranziție la o nouă lege procesuală penală, pot rămâne aplicabile acțiunilor procesuale reglementate de legea nouă. Caracterul ultraactiv se stipulează în legea nouă.

Prin urmare, argumentele recurentului că: „*prin Legea nr. 316 din 22.12.2017 (publicată în Monitorul Oficial nr.40-47/108 din 09.02.2018), alin. (2) art. 143 Cod de procedură penală a fost abrogat, prin ce se atestă intenția legiuitorului, de a pune cheltuielile judiciare în sarcina inculpatului*”, nu au niciun suport juridic, deoarece sentința a fost adoptată până la modificările din 09.02.2018, deci prima instanță corect aplicând legea care era în vigoare în timpul judecării cauzei, iar instanța de apel just s-a condus de prescripția că respectiva normă procesuală penală nouă nu are efect ultraactiv (*pct. 1. - 5. din decizie*).

Împrejurările enunțate denotă în mod concludent că instanțele de fond și de apel nu au comis erori de drept în raport cu motivele invocate de recurent, că hotărârile contestate conțin motive clare și legale pe care se întemeiază soluția, și că recursul ordinar declarat este unul vădit neîntemeiat.

Conform art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs decide inadmisibilitatea recursului înaintat în cazul în care se constată că acesta este vădit neîntemeiat.

Prin urmare, odată ce recursul de pe rol este vădit neîntemeiat, el urmează a fi declarat inadmisibil.

7. În conformitate cu art. 431 alin. (1), 432 alin. (1), (2) pct. 4), alin. (3) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

D E C I D E :

inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Dorina Tăut, împotriva sentinței Judecătoriei Ungheni din 21 decembrie 2017 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 20 martie 2018, în privința inculpatului Mițul Maxim XXXX, pe motiv că este vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 18 iulie 2018.

Președinte

Nicolae Gordilă

Judecători

Iurie Diaconu

Elena Covalenco